

Mánudaginn 29. nóvember 1982.

Nr. 133/1980. **Valdimar Jóhannesson og**

Fanný Jónmundsdóttir

(Guðmundur Markússon hrl.)

gegn

Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmanni

f. h. Kig-Ind A/S

(Hákon Árnason hrl.).

Lausafjárkaup. Vextir. Sératkvæði.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Logi Einarsson, Björn Sveinbjörnsson og Magnús Þ. Torfason og Guðmundur Jónsson og Guðrún Erlendsdóttir, settir hæstaréttardómarar.

Áfrýjendur hafa skotið málinu til Hæstaréttar með stefnu 19. ágúst 1980, að fengnu áfrýjunarleyfi samkvæmt 2. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973 hinn 23. júlí 1980. Gera þau þær dómkröfur **aðallega**, að þau verði sýknuð af öllum kröfum stefnda í málinu og þeim verði dæmdur málskostnaður úr hans hendi bæði í héraði og fyrir Hæstarétti. **Til vara** krefjast þau þess, að þeim verði einungis gert að greiða stefnda 14.828.00 danskar krónur með 9% ársvöxtum frá 26. september 1978 til greiðsludags, en málskostnaður í héraði og fyrir Hæstarétti verði látinn niður falla.

Stefndi krefst staðfestingar hins áfrýjaða dóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Ekki sést, að áfrýjendur hafi kvartað um galla á hinum seldu vörum fyrr en með bréfi 9. desember 1977, er sent var Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmanni. Geta þeir því eigi borið fyrir sig, að vörunum hafi verið ábótavant, sbr. 52. gr. laga nr. 39/1922.

Í málflutningi hafa aðiljar ekki miðað við annað en að um sakarefnið skuli að öllu leyti dæmt að íslenskum lögum, þar á meðal um dráttarvexti.

Að þessu athuguðu og að öðru leyti með skírskotun til for-

sendna hins áfrýjaða dóms þykir mega staðfesta hann að öðru leyti en því, að frá 1. júní 1980 verða vextir af dæmdri fjárhæð ekki ákveðnir hærri en vextir af innlendum gjaldeyrisreikningum í dönskum krónum samkvæmt reglugerð nr. 519/1979, eins og þeir hafa verið á hverjum tíma, að viðbættum 6% ársvöxtum til 21. apríl 1982, en að viðbættum 5% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, sbr. 2. mgr. c liðar III. kafla í auglýsingum Seðlabanka Íslands um vexti við innlánsstofnanir o. fl., sem út gefnar eru 29. maí 1980, 9. febrúar 1981 og 9. maí 1981, svo og 2. mgr. c liðar 2. tl. IV. kafla auglýsinga um sama efni frá 5. apríl 1982 og 29. október 1982, sem allar eru gefnar út samkvæmt heimild í 5. gr. laga nr. 58/1960, sbr. 1. gr. laga nr. 71/1965, sbr. og 13. gr. laga nr. 10/1961.

Eftir þessum úrslitum ber að dæma áfrýjendur til að greiða stefnda 12.000.00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

D ó m s o r ð :

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður að öðru leyti en því, að frá 1. júní 1980 til 21. apríl 1982 eiga vextir af dæmdri fjárhæð að vera 6% hærri ársvextir og frá 21. apríl 1982 til greiðsludags 5% hærri ársvextir en vextir af innlendum gjaldeyrisreikningum í dönskum krónum, svo sem þeir hafa verið á hverjum tíma.

Áfrýjendur, Valdimar Jóhannesson og Fanný Jónmundsdóttir, greiði Ágúst Fjeldsted f. h. Kig-Ind A/S, 12.000.00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dóminum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

S é r a t k v æ ð i

**hæstaréttardómaranna Loga Einarssonar
og Björns Sveinbjörnssonar.**

Við erum sammála atkvæði meiri hluta dómara Hæstaréttar um annað en vexti, en þá teljum við, að ætti að ákveða

þannig, shr. Hrd. 1981, bls. 785: 13% ársvextir frá 1. júní 1976 til 21. nóvember 1977, 16% ársvextir frá þeim degi til 21. febrúar 1978, 19% ársvextir frá þeim degi til 1. júní 1979, 22% ársvextir frá þeim degi til 1. september s. á., 27% ársvextir frá þeim degi til 1. júní 1980, 7% ársvextir frá þeim degi til 13. febrúar 1981, 9% ársvextir frá þeim degi til 1. júní s. á., 10% ársvextir frá þeim degi til 1. nóvember 1982, en 8% ársvextir frá þeim degi til greiðsludags.

Dómur sjó- og verslunardóms Reykjavíkur 5. desember 1979.

Mál þetta, sem dómtekið var að loknum munnlegum málflutningi 22. nóv. sl., höfðaði Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmaður f. h. Kig-Ind A/S, Vimmelskaftet 43, Kaupmannahöfn, Danmörku, fyrir sjó- og verslunardómi Reykjavíkur með stefnu, birtri 28. sept. 1978, gegn Valdimar Jóhannessyni, Vogalandi 8, Reykjavík, og Fannýju Jónmundsdóttur, sama stað, til greiðslu in solidum á skuld að fjárhæð danskar kr. 38.428.26 með 2% dráttarvöxtum á mánuði frá 20. maí 1976 til 20. nóvember sama ár, með 2.5% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. ágúst 1977, en með 3% dráttarvöxtum fyrir hvern byrjaðan mánuð frá þeim degi til greiðsludags, og málskostnaði að skaðlausu eftir mati dómsins.

Við munnlegan málflutning voru dómkröfur stefnanda lækkaðar þannig, að stefndu verði in solidum dæmd til þess að greiða stefnanda danskar kr. 38.178.70 með 13% ársvöxtum frá 20. maí 1976 til 21. nóv. 1977, með 16% ársvöxtum frá þeim degi til 21. febrúar 1978, með 19% ársvöxtum frá þeim degi til 1. júní 1979, með 22% ársvöxtum frá þeim degi til 1. sept. 1979, en með 27% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, og málskostnað að skaðlausu eftir mati dómsins.

Stefndu krefjast sýknu af kröfum stefnanda og að stefnandi verði dæmdur til þess að greiða þeim málskostnað eftir mati dómsins.

Við munnlegan málflutning var vaxtakröfu stefnanda sérstaklega mótmælt.

Leitað hefur verið um sáttir í máli þessu án árangurs.

II.

Stefnandi höfðar mál þetta til greiðslu 5 vörureikninga, tveggja dags. 24. mars 1976, annars, dskj. 4, að fjárhæð danskar

kr. 9.660.00 yfir 46 pör af stígvélum á danskar kr. 210.00 parið, hins, dskj. 5, og að fjárhæð danskar kr. 9.383.70 yfir metravöru, tveggja dags. 29. apríl 1976, annars, dskj. 6, að fjárhæð kr. 8.526.00 yfir 40 pör af stígvélum, og hins, dskj. 7, að fjárhæð danskar kr. 5.668.00 yfir fatnað, og reiknings, dags. 20. maí 1976, dskj. 8, að fjárhæð danskar kr. 4.941.00 yfir 23 pör af stígvélum. Reikningar þessir eru allir stílaðir á Fa. Fanny, Kirkjuholli, Reykjavík.

Stefndu greiddu ekki reikninga þessa, og í desember 1977 munu vörurnar hafa verið seldar á nauðungaruppboði til lúkningar aðflutningsgjöldum.

Í skjölum málsins kemur fram, að átt hafa sér stað töluverð bréfaviðskipti á milli málsaðilja og á milli stefnda Valdimars og lögmanns stefnanda svo og á milli lögmanns stefnanda.

Rétt þykir að rekja nokkuð það, sem fram kemur í skjölum þessum, þar sem ágreiningur er með málsaðiljum um málavexti, m. a. hvort stefndu hafi pantað vörurnar eða ekki og svo hvort komist hafi á samkomulag með málsaðiljum um endursendingu varanna.

Á dskj. 25 er pöntun firmans Fannýjar á ýmiss konar vörum hjá stefnanda. Pöntunin er óljós, útstrikuð og yfirlímd, en þar eru m. a. pöntuð 20 pör af rauðum stígvélum, 33 pör af jeans stígvélum, 13 pör af hvítum og 16 pör af beige. Stígvélin kostuðu danskar kr. 210.00 parið. Neðst á pöntuninni stendur cachi og svo yfirlímt, sem gæti verið 30 pör. Á yfirlímnda miðanum stendur „mangler 3/6 jeans“. Það má skilja eftir því sem pöntunin er sett upp, að við afgreiðslu pöntunarinnar hafi vantað 3 pör af jeans stígvélum nr. 6, þannig að stefndu gætu skv. dskj. 25 hafa pantað 112 pör af stígvélum á danskar kr. 210.00 parið. Á reikningum á dskj. 4, 6 og 8 eru tilgreind samtals 109 pör af stígvélum á kr. 210.00 parið.

Þegar reikningurinn á dskj. 7 er borinn við pöntunina á dskj. 25, kemur í ljós, að allar vörurnar, sem tilgreindar eru á reikningnum, eru skráðar á pöntunina og meira til.

Á reikningi á dskj. 5 er, eins og áður segir, metravara fyrir danskar kr. 9.383.70, ekki hefur verið lögð fram pöntun á þessum efnum.

Á dskj. 10 er bréf frá versluninni Fannýju, dags. 21. júní 1976, undirritað af stefnda Valdimar Jóhannessyni. Bréf þetta er svoljóðandi:

„Kære Inge Cederholm. Vi har raget os ind i ret svære

ökonomiske vanskeligheder, som har været mere vanskelige at løse end vi regnede først med. Vi ville derfor være taknemmelig, hvis vi kan udan besvær sende varerne, som du har sent os, tilbage. De bedste hilsener fra mig og min kone.“

Á dskj. 11 er ljósrit af ábyrgðarbréfi frá stefnanda, dags. 1. júlí 1976. Í bréfi þessu neitar stefnandi því, að vörurnar verði endursendar, og tekur fram, að þrír mánuðir séu síðan fyrsta sending var send. Jafnframt er þess krafist, að varan verði innleyst innan 8 daga.

Á dskj. 39 er afrit af bréfi frá stefndu Fannýju Jónmunds-dóttur til stefnanda, dags. 29. júlí 1976. Bréf þetta er svohljóðandi:

„Dersom vi ikke har hørt fra Deres firma vedrørende vores brev fra den 21 Juni 1976 anser vi at De samtykker at modtage varerne igen. Vi kan oplyse at sendingerne var grovt forsinkede som gjorde det umuligt at indløse dem. Det stor ikke i vores magt at returnere sendingerne så De må sende instruktion til banken eller Eimskipafélag Islands om at varerne skal sendes tilbage til Dem.“

Á dskj. 13, 15 og 16 koma fram sáttaboð, sem gengið hafa á milli aðilja.

Á dskj. 18 er bréf frá lögmanni stefnanda til stefnda Valdimars, dags. 5. okt. 1977. Í bréfi þessu kemur m. a. fram, að til stóð, að vörur þær, sem málið er af risið, yrðu seldar á opinberu uppboði 1. okt. 1977 vegna ógreiddra aðflutningsgjalda o. fl. Jafnframt að stefndi hafði 28. sept. 1977 beðið lögmanninn að senda skeyti til lögmanns stefnanda í Danmörku og tjá honum, að stefndi væri reiðubúinn að leggja út eða deponera fyrir aðflutningsgjöldum og greiða allan kostnað, er leiddi af endursendingu varanna til Danmerkur, ef stefnandi féllist á, að varan væri send aftur til Danmerkur til endursölu þar. Síðar segir svo í bréfi þessu:

„Ég tók það strax fram, að ef fallist yrði á, að varan yrði endursend, væri það á yðar ábyrgð og að þetta raskaði á engan hátt stöðu umbj. m. í innheimtumálinu á hendur yður. Tjáði ég yður, að þetta þýddi, að reynt yrði að selja vöruna í Danmörku á því verði, sem unnt væri að fá fyrir hana, og mundi krafa umbj. m. á hendur yður lækka að sama skapi.

Nú sendi ég svohljóðandi telex-skeyti til hins danska lögmanns:
„sag: king-ind mod fanny. meddeler herved for god ordens skyld at varen bliver solgt paa toldauktion næste lørdag. fanny

foreslaar ad varen bliver tilbagesendt uden præjudice for kig-ind i forbindelse med inkassosagen idet eller bliver varen solgt paa auktionen til priser der næppe dækker toldudgifter og andre omkostninger. fanny tilbyder at deponere foreløbig for tolden som derefter bort-falder naar varen er genindført til danmark. venligst giv mig strax telexbesked om de ønsker noget gjort i dette henseene.“

Svar við þessu skeyti barst föstudaginn þann 30. september og var svohljóðandi:

„anerkender telex 29/9 1977 og bekræfter at kig-ind. tiltræder forslag om returnering af varen uden præjudice for parternes stilling. det bedes oplyst om varen herefter kan afhændes ved selvhjælpssalg her i landet.“

Skeyti þetta las ég fyrir yður í síma samdægurs.

Tími var orðinn naumur vegna uppboðsins á laugardag, en þér tjáðuð mér síðdegis á föstudag, að þér hefðuð náð sambandi við starfsmenn tollstjóra og þeir fallist á, að vörurnar færu ekki á uppþ. gegn tryggingu yðar fyrir áföllnum aðflutningsgjöldum o. fl.

Í mínum vörzlum eru öll innflutningsskjöl varðandi sendinguna til yðar, þ. e. 3 farmskirteini og vörureikningar.

Áður en ég afhendi yður skjöl þessi til notkunar við endursendingu varanna, vil ég taka fram, að ljóst verður að vera, á hvern hátt ráðstafa á vörunum, er þær koma til Danmerkur, eða verðmæti þeirra ákveðið. Svo sem fram kemur í skeytinu 29. sept. frá Carli Nielsen, lögm. Kig-Ind í Kaupmannahöfn, er spurst fyrir um það, hvort selja eigi vöruna „ved selvhjælpssalg“ þ. e. a. s. hvort seljandi eigi eða megi selja vöruna á því verði, sem unnt sé að fá fyrir hana í frjálsri sölu. Skoða ég þetta sem skilyrði fyrir samþ. á endursendingu vörunnar. Ef þér ekki viljið fallast á þetta skilyrði legg ég til, að verðmæti hinnar endursendu vöru verði ákveðið af matsmanni eða matsmönnnum, dómkvöddum af sjó- og verzlunardómi Kaupmannahafnar. Mér finnst, að báðir aðilar hljóti að setta sig við þessa lausn, enda báðum til hagræðis að sannreyna verðmæti vörunnar, er hún er aftur komin í hendur seljanda, því krafa Kig-Ind mundi þá lækka um fjárhæð þá, sem þannig yrði ákveðin.

Ef þér fallist á þessa lausn, mun ég afhenda yður skjölin til frekari fyrirgreiðslu vegna endursendingar varanna.“

Á dskj. 33 er endurrit af dómkvaðningu matsmannanna Péturs Sigurðssonar kaupmanns og Guðlaugs Bergmann, kaupmanns,

þar sem þeir eru dómkvaddir til þess að skoða og meta vörusendingar til verslunarinnar Fannýjar frá Kig-Ind, eins og nánar er getið í matsbeiðni. Dómkvaðningin fór fram 14. nóvember 1977. Á dskj. 24 er ljósrit af skoðunargerð hinna dómkvöddu matsmanna, viðfest við skoðunargerðina er beiðni um dómkvaðningu matsmanna, dags. 11. nóv. 1977. Í beiðni þessari er óskað, að matsmenn kanni sérstaklega eftirfarandi:

a) Hvort skófatnaðurinn sé í eðlilegu ástandi frá hendi sendanda vörunnar, þ. e. eins og reikna má með, að vara sé, sem seld er á fullu verði.

b) Hvort stærðardreifing stígvélanna sé eðlileg.

c) Hvort líklegt megi telja, að efnisbútar í vörusendingunni væru keyptir án einhverra afsláttarkjara.

d) Hvort líklegt megi telja, að fatnaður í vörusendingunni hafi verið pantaður fyrir fullt verð, þ. e. hvort varan líkist „rest-lager“.

Í skoðunargerð hinna dómkvöddu matsmanna á dskj. 24, dags. 5. des. 1977, er svohljóðandi:

„Svör samkvæmt liðum a. til d.

a) Skófatnaðurinn virðist koma úr verslun. Það sína (sic) umbúðir. Í 12 kössum voru skórnir (stígvél) ekki með pappa innan í og voru því í mjög leiðinlegu ástandi. Í einum kassa voru 3 skór (stígvél). Verðmiðar voru á sumum skónum, og gaf það til kynna, að þeir voru úr verzlun og höfðu líklega verið á útsölu þar (strikað yfir rúmar 500.- og í staðin (sic. 298-).

b) Stærðarhlutföll á tveim tegundum óeðlileg.

c) Treistum (sic) okkur ekki til að svara þessari spurningu.

d) 11 kjólar voru mjög ósölulegir, annar fatnaður gaf til kynna, að hann komi úr verzlunarlager.“

Matsmaðurinn Pétur Sigurðsson kaupmaður staðfesti hér fyrir dómi undirskrift sína á dskj. 24 og sagði efni plaggssins rétt. Hann sagðist ekki muna, hvernig stærðarhlutföll á stígvélunum voru, en taldi þau ekki rétt.

Skoðun á vörunum hafi farið fram í Tollhúsinu hjá tollstjóra. Ekki mundi matsmaðurinn, hvort lögmanni stefnanda hefði verið tilkynnt áður en skoðun fór fram, en stefndi Valdimar hafi verið viðstaddur. Matsmaðurinn mundi ekki, hvernig stærðarhlutföll á stígvélunum voru, en taldi þau ekki rétt. Fyrir utan kjólana 11 hélt matsmaðurinn, að varan hefði verið svona sæmileg söluvara, en kvaðst ekki vera sérfræðingur í því. En sagði, að sér hefði fundist svona með leikmannsaugum eins og það

væri „rest“. Hann kvaðst ekki vita, hvernig þessar poppbúðir kaupa inn, en hann kvaðst halda, að þetta hefði verið keypt með afslætti, en tók fram, að hann væri alls ekki dómbær á það.

Matsmaðurinn Guðlaugur Bergmann staðfesti fyrir dómi undirskrift sína og efni dskj. nr. 24. Hann sagði, að skópakkarnir hefðu verið þvældir og búið að opna þá og verðmerkja kassana og strika yfir og hafi verið auðséð, að þetta hafi verið úr verslun. Matsmaðurinn tók fram, að hann hafi sjálfur verslað með skófatnað og hafa fengið skófatnað úr verslun og því hafi hann strax séð, að þarna var ekki um skó að ræða, sem komu beint af skóverksmiðjulager. Það sé sjaldgæft, að vörur, sem keyptar séu af verksmiðjum, séu verðmerktar. Matsmaðurinn sagði, að sér hefði fundist vörurnar allar mjög óásjálegar, en þessir 11 kjólar hafi verið í sérstaklega slæmu ástandi. Vörunum hafi verið illa pakkað niður. Matsmaðurinn kvaðst ekki hafa haft það sérstaklega í huga, að vörur þessar komu til landsins vorið 1976, en skoðunin í desember 1977. En hann kvaðst hafa haft í huga, að tískan breytist, og hafi hann bara verið að meta ástand varanna.

Jón Ármannsson kaupmaður var yfirheyrður hér fyrir dómi vegna máls þessa. Hann kvaðst hafa skoðað vörur þær, sem málið er af risið, í desember 1977. Skókassarnir hafi verið eins og þeir hefðu staðið í hillum áður. Sólnir á skónum hafi verið þannig, að þetta hafi verið eins og sýnishorn, sem hefðu verið notuð, annað hvort í verslun eða þá í einhverri heildverslun, þeir hafi ekki verið alveg nýir. Ekki hafi allir skórnir verið þannig, en sumir hafi verið þannig, að það hafi t. d. verið lausir í þeim lepparnir. Almennt hafi vitninu sýnst þetta vera þannig, að það hefði verið sópað saman einhverju drasli og sett ofan í kassana. Vitnið taldi danskar kr. 210.00 fyrir parið af stígvélunum allt of hátt miðað við ástand þeirra. Pökkun fatnaðarins hafi verið eins og þarna hafi verið um að ræða 2. flokks vöru. Þessu hafi verið svona vöðlað niður. Við fyrstu sýn hafi vitninu fundist kjólarnir hörmung, en treysti sér ekki til að dæma um verð þeirra, danskar kr. 160.00 stk. Ekki mundi vitnið eftir ástandi annarrar vöru.

Stefndi Valdimar Jóhannesson var yfirheyrður vegna máls þessa. Hann sagðist vera eigandi verslunarinnar Fannýjar með konu sinni og væri fyrirtækið sameign þeirra hjóna. Stefndi Valdimar var spurður að því, hvers vegna hvorki sé minnst á riftun né of hátt verð í bréfinu á dskj. 10. Valdimar sagði, að

bréfið væri mjög klaufalegt bréf, sem kæmi sér illa fyrir stefndu. Hann hafi gert sér grein fyrir því, að þetta væri eitthvað svona málum blandið, og hafi í þessu bréfi góðfúslega beðið um það, að það yrði ekki neitt röfl yfir því. Hann hafi beðið um, að varan væri tekin aftur, án þess að það þyrfti að koma til erfiðleika, og kvaðst hann ekkert frekar geta sagt um það.

Það hafi upp úr þessu farið að koma í ljós, að Kig-Ind var að senda stefndu vörur, sem ekki höfðu verið pantaðar. Stefndi benti á, að það kæmi mikið af pappírur og tískuvörukaupmenn séu víst skussar með að líta ekki nógu vel á alla reikninga. Það vefjist stundum fyrir manni, að maður geri sér reglulega grein fyrir því, hvað er hvað. Stefndu hafi áður átt viðskipti við þetta fyrir-tæki.

Pöntunin hafi verið gerð á vörulager stefnanda, og hélt stefndi Valdimar, að hún hefði verið skrifuð niður á einhvern miða, en kvaðst ekki muna nú, hvernig það var nákvæmlega. Hann hafi ekki fengið afrit af pöntuninni. Um hafi verið talað, að honum yrði sent afrit, en það hafi ekki verið gert. Stefndi kvaðst ekki halda, að hann hafi skrifað undir pöntunina.

Stefndi kvaðst sjálfur hafa tilkynnt lögmanni stefnanda um skoðun matsmanna á skrifstofu lögmanns stefnanda, en verið tilkynnt, að þeir hefðu ekki áhuga, vegna þess að þeim þætti þetta ekki koma málinu við.

III.

Af hálfu stefnanda er því haldið fram, að stefndu hafi pantað vörur þær, sem málið er af risið, hjá stefnanda í febrúar 1976 í nafni verslunarinnar Fannýjar, sem stefndu reki með ótakmarkaðri ábyrgð. Vörurnar hafi verið sendar til Íslands í apríl og maí 1976, en stefndu hafi ekki fengist til þess að greiða andvirði þeirra.

Við munnlegan málflutning var því haldið fram, að sannað væri, að stefndu hefðu pantað vörurnar. Stefndi Valdimar hafi viðurkennt að hafa fengið reikninga yfir vörurnar. Stefndu hafi ekki sannað neinar kvartanir eða tilkynningar vegna vörusendinganna og hafi þeir fyrirgert öllum rétti, sem þeir kynnu að hafa haft, vegna tilkynningarskorts. Jafnframt var af hálfu stefnanda vísað um rökstuðning fyrir kröfum til 52. gr. laga nr. 39/1922.

Af hálfu stefndu er á það bent, að málið sé ekki réttilega höfð-

að, þar sem Fanný Jónmundsdóttir sé einkaeigandi firmans Fannýjar.

Af hálfu stefndu er því haldið fram, að þau hafi í marsmánuði 1976 pantað 45 pör af stígvélum hjá stefnanda f. h. verslunarinnar Fannýjar. Hafi verið umsamið, að sendingin yrði send þegar í stað með vöruflutningaflugvél frá Iscargo h/f í gegnum Álaborg þegar í stað (sic). Aðrar vörur hafi ekki verið pantaðar. Síðar um vorið barst vörusending fá stefnanda til verslunarinnar með skipi. Í maí og júní hafi haldið áfram að berast vörur frá stefnanda og hafi verslunin Fanný þá óskað eftir því, að stefnandi tæki vörur þessar til baka, þar sem þær hefðu ekki verið pantaðar. Ekkert svar hafi borist frá stefnanda og hafi honum því verið tilkynnt með bréfi hinn 29. júlí 1976, að ákvöð, sem lýst hafi verið í fyrra bréfinu, hefði verið samþykkt af hálfu stefnanda. Stefnandi hafi þó neitað að taka aftur við vörunum fyrr en í sept. 1977. Hafi þá fallið frá samþykki við endursendingu varanna. Síðan hafi vörur þessar verið seldar á nauðungaruppboði að kröfu tolyfirvalda og hafi það verið samdóma álit þeirra, sem skoðuðu vöruna, að hún væri í því ástandi, að hér væri ekki um söluvöru að ræða.

Að öðru leyti eru dómkröfur stefndu rökstuddar með því, að vörur þær, er krafið er um greiðslu á í málinu, hafi ekki verið pantaðar, nema að því er varði 45 pör af stígvélum. Þá hafi vörusendingin komið of seint til landsins og samkomulag hafi verið um það, að vörurnar ætti að endursenda, en stefnandi hafi síðan rofið það samkomulag. Þá hafi stefndu enn fremur verið heimilt að rifta kaupunum vegna þess ástands, er vörusendingin var í við komuna til landsins. Þá hafi verð það, er stefnandi krefji fyrir vörurnar, verið ósanngjarnt og beri dómnum að færa það niður, ef dómur falli gegn stefndu, svo og að taka fullt tillit til þess, að stefnandi hafi rofið samkomulag um endursendingu vörunnar, sem hafi getað haft í för með sér fjárhagstjón fyrir stefndu, þar sem varan hafi verið seld fyrir lítinn pening á nauðungaruppboði.

Við munnlegan málflutning var vaxtakröfu stefnanda sérstaklega mótmælt.

IV.

Álit dómsins.

Stefndi Valdimar hefur hér fyrir dómi viðurkennt að vera eigandi verslunarinnar Fannýjar með konu sinni og sé fyrirtækið

sameign þeirra hjóna. Telst málið því réttilega höfðað gegn báðum stefndu.

Viðskipti þau, sem málið er af risið, eru verslunarkaup, sbr. 4. gr. laga nr. 39/1922.

Við niðurstöðu máls þessa þykir verða að leggja til grundvallar, að stefndu hafi pantað vörur þær, sem taldar eru á dskj. 25, enda hefur stefndi Valdimar ekki neitað því að hafa undirritað pöntun þessa og viðurkennt, að nafnritunin sé lík því sem hann riti nafn sitt stundum.

Á pöntun þessari eru greindar allar þær vörur, sem stefnandi krefur stefndu um greiðslu á, nema metravörur skv. reikningi á dskj. 5. En þegar til þess er litið, að reikningur sá er dags. 24. mars 1976 og stefndu minnst ekkert á, að sendar hafi verið vörur, sem þau hafi ekki pantað, í bréfinu á dskj. 10, sem, eins og áður greinir, er dags. 21. júní 1976, þá þykir verða að leggja til grundvallar, að allar vörurnar hafi verið pantaðar.

Í bréfi, dags. 29. júlí 1976, dskj. 39, var því fyrst hreyft af hálfu stefndu, að varan hefði verið afgreidd of seint. Þá tilkynningu verður að telja of seint fram komna, sbr. 27. gr. laga nr. 39/1922.

Það, sem að framan hefur verið rakið úr dskj. 18, þykir sýna, að samkomulag það, sem varð með málsaðiljum um endursendingu varanna, var háð því skilyrði af hálfu stefnanda, að endursendingin hefði ekki áhrif á réttarstöðu málsaðilja. Á þetta féllust stefndu ekki, og féll samkomulagið niður.

Í bréfum stefndu á dskj. 10 og 39 er ekkert minnst á of hátt verð á vörunum, enda verður ekki séð af skjölum málsins, að þessari mótbáru hafi verið hreyft af hálfu stefndu fyrr en í greinargerð lögmanns stefndu, sem lögð var fram 13. okt. 1978. Þessi mótbára er of seint fram komin skv. 6. gr. laga nr. 39/1922. Hér er og á það að líta, að stefndu hafa ekki sannað, að verð það, sem stefnandi krefur um, sé bersýnilega ósanngjarnt, enda er fullt samræmi á milli þess verðs, sem skráð er á pöntunina á dskj. 25, og á framlögðum reikningum.

Tilkynning stefnda Valdimars í bréfi, dags. 9. des. 1977, dskj. 29, um riftun, er alltof seint fram komin, sbr. 54. gr. laga nr. 39/1922.

Með vísan til dóms Hæstaréttar í málinu nr. 144/1977, uppkveðins 13. nóv. sl., þykir verða að taka til greina vaxtakröfu stefnanda, þó þannig, að vextir reiknast frá 1. júní 1976.

Niðurstaða málsins verður því sú, að kröfur stefnanda eru teknar til greina.

Málskostnaður ákveðst kr. 572.000.

Dóminn kváðu upp Auður Þorbergsdóttir borgardómari, Rúna Guðmundsdóttir kaupmaður og Jóhann J. Ólafsson kaupmaður.

Dómsorð:

Stefndu, Valdimar Jóhannesson og Fanný Jónmundsdóttir, greiði stefnanda, Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmanni f. h. Kig-Ind A/S danskar kr. 38.178.70 með 13% ársvöxtum frá 1. júní 1976 til 21. nóv. 1977, með 16% ársvöxtum frá þeim degi til 21. febrúar 1978, með 19% ársvöxtum frá þeim degi til 1. júní 1979, með 22% ársvöxtum frá þeim degi til 1. sept. 1979, en með 27% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, og kr. 572.000 í málskostnað, allt innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.

Þriðjudaginn 30. nóvember 1982.

Nr. 66/1979. **Hreppsnefnd Hraunhrepps f. h. hreppsins**

(Guðmundur Pétursson hrl.)

gegn

hreppsnefnd Kolbeinsstaðahrepps f. h. hreppsins

(Sigurður Ólason hrl.).

Ómerking. Heimvísun. Gjafsókn.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Logi Einarsson, Björn Sveinbjörnsson og Magnús P. Torfason og Guðmundur Jónsson og Guðrún Erlendsdóttir, settir hæstaréttardómarar.

Áfrýjandi hefur áfrýjað máli þessu með stefnu 28. mars 1979, að fengnu áfrýjunarleyfi 23. mars s. á. samkvæmt 2. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973. Hann gerir þessar dómkröfur: